

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

СТАНОВИЩЕ

ПО ОТКРИТА ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ № 12781-К ОТ 06.10.2026 Г. ПО ПРОЕКТ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА УСТРОЙСТВЕНИЯ **ПРАВИЛНИК НА МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА**

ОТ: ДРУЖЕСТВО ЗА КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ В ЧАСТНА ПОЛЗА ПРАВАТА НА ПРОДУЦЕНТИТЕ НА ЗВУКОЗАПИСИ И МУЗИКАЛНИ ВИДЕОЗАПИСИ И НА АРТИСТИТЕ ИЗПЪЛНИТЕЛИ - „ПРОФОН“, С БУЛСТАТ 121758316, С АДРЕС ЗА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ: ГР. СОФИЯ, УЛ. ЦАР АСЕН № 77, ЕТ. 4, ТЕЛ.: 02/ 981 45 41

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

От името на ПРОФОН представяме становище по проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на културата.

Становището се отнася до изменение на чл. 28 от Правилника, предвиждащ промяна в наименованието и функциите на сегашната дирекция „Авторско право и сродните му права“, която дирекция има пряко отношение към дейността на ПРОФОН.

Не подкрепяме предложената промяна в този ѝ вид, поради следните съображения:

1. Липса на обосновка за предложената промяна и анализ на очакваните последици

В доклада към проекта не са изложени конкретни правни, икономически, социални или други аргументи, които да обосновават промяната. Посочено е единствено, че в действащия правилник не са предвидени функции, свързани с правомощията на министъра на културата в областта на филмовото и аудиовизуалното изкуство и медиите, поради което се предлага разширяване на функциите и промяна на наименованието на дирекцията. Оценката на въздействието не съдържа конкретен анализ на очакваните последици от това решение. Предвижда се добавяне на 10 нови функции, свързани с филмовото и аудиовизуалното изкуство, при едновременно намаляване на числеността на дирекцията с една щатна бройка.



Разбираме необходимостта от оптимизиране на ресурсите в държавната администрация. За да бъде обоснована обаче, подобна промяна следва да се основава на функционален анализ на действащата дирекция и на оценка дали структура с намален състав може ефективно да изпълнява както настоящите, така и новите функции. Необходимо е също да се обоснове защо дейността в областта на филмовото и аудиовизуалното изкуство следва да бъде включена в обхвата на дирекцията и дали това не би довело до изместване на нейния основен фокус от защитата на авторското право и сродните му права. **Такава обосновка и анализ не са представени.**

2. Роля на дирекцията и риск от затрудняване на изпълнението на съществуващите функции

Дирекция „Авторско право и сродните му права“ има съществена роля за провеждането на държавната политика в областта на защитата на тези права. Функциите ѝ включват направления, които са пряко свързани със защитата на правата на продуцентите и артистите изпълнители, както и на други правонослители:

1. Осъществяване на специализиран контрол и организиране на административнонаказателни производства по ЗАПСР и ЗЗДПДПОРДМУ;
2. Водене и поддържане на регистрите по ЗАПСР и дейности, свързани с работата на организациите за колективно управление на права и утвърждаването на тарифите им за възнаграждения;
3. Участие в нормотворчеството и процесуалното представителство по ЗАПСР; изпълнение на функциите на секретариат на Съвета за защита на интелектуалната собственост; поддържане на публични регистри и национални информационни системи; администриране на права на починали автори без наследници; представителство на България пред Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) и в Работната група към Съвета по европейските въпроси и др.

При липса на функционален анализ не може да се прецени в достатъчна степен как разширяването на обхвата на дейността при намален щат ще се отрази на изпълнението на тези функции. Съществуват основания за опасения, че увеличеното натоварване може да затрудни своевременните проверки, административнонаказателните производства, поддържането на регистрите и работата по законодателни и международни въпроси.

3. Липса на ясни критерии за избора на конкретния творчески сектор

Филмовото и аудиовизуалното изкуство е неразривно свързано с авторското и сродните му права. Същото важи обаче и за музиката, литературата, фотографията и останалите творчески сектори, защитени от ЗАПСР. В мотивите към проекта не са посочени ясни критерии защо именно филмовото и аудиовизуалното изкуство следва да бъде включено в обхвата на дейност на дирекцията, нито са обосновани очакваните ползи от промяната. Самата връзка с авторското право не е достатъчно основание за подобно структурно решение.

4. Риск от изместване на основния фокус на дирекцията и отслабване на капацитета за защита на авторското право и сродните му права



Не считаме за обосновано фокусът на дирекцията да се измества към конкретен вид изкуство, при положение че авторското и сродните му права обхващат широк кръг творчески сектори и са изправени пред значими предизвикателства в световен мащаб. Сред тях са адаптирането на законодателството към развитието на изкуствения интелект, защитата на човешкото творчество в условията на нарастващо количество съдържание, генерирано от изкуствен интелект, и гарантирането на справедливо възнаграждение и защита на интересите на продуцентите, артистите изпълнители и другите правонослители. Тези процеси изискват експертен и административен ресурс и последователна политика в областта на авторското право и сродните му права, а не стесняване на институционалния фокус към отделен творчески сектор.

Филмовият и аудиовизуалният сектор има специфики, включително механизми за субсидиране, копродукции и държавно подпомагане. Включването на допълнителни функции в дирекцията следва да бъде съпроводено с ясна оценка на приоритетите, необходимия капацитет и начина, по който ще се гарантира ефективното изпълнение както на новите, така и на съществуващите задачи. В противен случай **има голям риск от забавяне на работата и отслабване на капацитета за защита на авторското и сродните му права, включително при транспониране и прилагане на европейското законодателство.**

5. Липса на яснота относно практическото изпълнение на новите функции и необходимост от допълнителен анализ

Не е ясно и по какъв начин предложената промяна ще преодолее установената липса на функции, свързани с правомощията на министъра на културата в областта на филмовото и аудиовизуалното изкуство и медиите. Самото формално добавяне на функции не гарантира практическото им изпълнение, ако не са осигурени необходимите организационни и кадрови условия. При липса на такава обосновка съществува риск промяната да не реши установените проблеми, а да затрудни изпълнението както на новите, така и на настоящите функции на дирекцията.

С оглед на изложеното предлагаме промяната да не бъде приемана в настоящия ѝ вид. Считаме, че преди предприемането ѝ следва да бъде извършен функционален анализ и оценка на въздействието, въз основа на които да се определят обосновани промени в структурата, функциите и необходимия кадрови ресурс на дирекцията, отговорна за държавната политика в областта на авторското право и сродните му права.

С уважение,

Владимир Владимиров

Изпълнителен директор на ПРОФОН